

Brevdato	06-06-2025
Afsender	Sigrid Kromann Schiøler (siks@globaltfokus.dk)
Modtagere	Miljø- og Ligestillingsministeriets Departementet (mim@mim.dk)
Akttitel	Høringssvar vedr. høring af udkast til Danmarks 7. rapport om implementering af Århuskonventionen (j.nr. 2021 – 1650)
Identifikationsnummer	802533
Versionsnummer	1
Ansvarlig	Lova Luna Due Due
Vedlagte dokumenter	Høringssvar vedr. høring af udkast til Danmarks 7. rapport om implementering af Århuskonventionen (j.nr. 2021 – 1650) Høringssvar vedr. høring af udkast til Danmarks 7. rapport om implementering af Århuskonventionen Brev til Udenrigsministeren fra GF_ICJ Brev fra Globalt Fokus Brev til Rasmus Stuhr Jakobsen fra Dan Jørgensen
Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)	
Udskrevet	11. jun 2025

Til: Miljø- og Ligestillingsministeriets Departementet (mim@mim.dk)
Cc: Lova Luna Due Due (loldd@mim.dk), Rebekka Blomqvist (reb@globaltfokus.dk), Sigrid Bjerre Andersen (sba@globaltfokus.dk), Ruben Kondrup (rk@globaltfokus.dk)
Fra: Sigrid Kromann Schiøler (siks@globaltfokus.dk)
Titel: Høringssvar vedr. høring af udkast til Danmarks 7. rapport om implementering af Århuskonventionen (j.nr. 2021 – 1650)
Sendt: 06-06-2025 12:20
Bilag: Høringssvar vedr. høring af udkast til Danmarks 7. rapport om implementering af Århuskonventionen.pdf; Brev til Udenrigsministeren fra GF_ICJ.pdf; Brev fra Globalt Fokus.pdf; Brev til Rasmus Stuhr Jakobsen fra Dan Jørgensen.pdf;

[EKSTERN E-MAIL] Denne e-mail er sendt fra en ekstern afsender.
Vær opmærksom på, at den kan indeholde links og vedhæftede filer, som ikke er sikre.

Vedhæftet er Globalt Fokus' høringssvar vedr. høring af udkast til Danmarks 7. rapport om implementering af Århuskonventionen. Der henvises til J.nr. 2021 – 1650.

Desuden er vedhæftet tidligere kommunikation fra Globalt Fokus' ifm. Århuskonventionen, der refereres til i høringssvaret.

Med venlig hilsen | All the best



Sigrid Kromann Schiøler (Hun/hende | She/her)
Politisk Rådgiver | Policy Advisor

+45 60 19 20 04 | siks@globaltfokus.dk

Rysensteensgade 3, 3., 1564 Copenhagen V, Denmark | www.globaltfokus.dk

Global Focus is a unifying platform for civil society organisations based in Denmark that are engaged in international development, peace-building, humanitarian efforts and the green agenda.

6. juni 2025

Høringssvar vedr. høring af udkast til Danmarks 7. rapport om implementering af Århuskonventionen (j.nr. 2021 – 1650)

Globalt Fokus er en samlende platform for mere end 75 danske folkelige organisationer, der engagerer sig i globale udviklings-, miljø- og humanitære aktiviteter. Vores vision er en fredelig, retfærdig og bæredygtig verden. Derfor arbejder vi bl.a. for en ambitiøs global klimahandling, der er rettighedsbaseret og tager afsæt i udsatte og lokale gruppers behov. Og i samarbejde med internationale alliancer, skubber vi på for at sikre civilsamfundets stemme i internationale beslutningsprocesser, samt klima- og miljøforkæmpers beskyttelse, anerkendelse og deltagelse. Århuskonventionen er her et afgørende instrument og denne høring er en vigtig mulighed for at udfolde den danske implementering og stille skarpt på de internationale forpligtelser, der ligger i konventionen. Det er vi glade for at have muligheden for at bidrage til.

Globalt Fokus har ingen konkrete bemærkninger til rapporten om implementeringen af Århuskonventionen, men har en række overvejelser ift. Danmarks forpligtelser i international regi.

Promovering af Århuskonventionens principper i UNFCCC

I flere år¹ har civilsamfundets og oprindelige folks sikre og meningsfulde deltagelse i FN-klimatopmøderne (COP) under UNFCCC været under pres og flere FN-specialrapportører, samt Århuskonventionens specialrapportør, har kritiseret COP'erne for ringe sikring af miljø- og klimaforkæmpers deltagelse². Det er derfor afgørende, at UNFCCC-parter aktivt sikrer civilsamfundets meningsfulde deltagelse og menneskerettigheder til klimatopmøderne. Et ansvar ikke blot alle lande som FN-medlemsstater bærer, men som dertil er en forpligtelse for de 17 parter til Escazú-aftalen samt de 46 stater og EU, der er parter i Århuskonventionen.

Til dette års UNFCCC SB62 møde drøftes under dagsordenpunktet '[Arrangements for intergovernmental meetings](#)' bl.a følgende: planlægningen af fremtidige sessioner, øget effektivitet af UNFCCC-processer for ambition og styrket implementering, samt involvering af observationsorganisationer i den mellemstatslige proces. Her minder vi om, at Danmark jf. Århuskonventionens art. 3, stk. 7., har en forpligtelse til at fremme konventionen principper i internationalt regi. I forbindelse med SB62-sessionen er det derfor særligt afgørende, at den såkaldte Host Country Agreement offentliggøres. Samtidig er det afgørende, at der i beslutninger om fremtidige sessioner er fokus på netop offentlige ikke-statslige aktørers deltagelse (herunder civilsamfundsaktører, klima- og miljøforkæmpere og oprindelige folk) i internationale beslutningsprocesser. Det samme henleder vi til, gør sig gældende i bredere drøftelser af COP-reformer, som Danmark måtte indgå i.

¹ <https://www.hrw.org/tag/cop29-climate-change-conference>, <https://www.hrw.org/tag/cop28-climate-change-conference>, <https://www.hrw.org/tag/cop27-climate-change-conference>

² <https://srdefenders.org/joint-statement-time-to-protect-environmental-defenders-and-ensure-their-safe-participation-in-international-forums-relating-to-the-environment-and-climate-change/>

Offentlig deltagelse i forbindelse med den internationale domstols rådgivende udtalelse om staters klimaansvar

Danmark var i 2024 blandt de aktivt deltagende lande i processen ved Den Internationale Domstol (ICJ) i Haag vedrørende den rådgivende udtalelse om staters ansvar i klimakrisen. Det er første gang, det vil blive vurderet på internationalt plan, hvilket ansvar stater har iht. internationale retsprincipper og normer for deres ageren i klimakrisen. Den rådgivende udtalelse, som forventes offentliggjort medio 2025, vil få stor betydning for regionale, nationale og sær-domstoles praksis fremover.

Det er vores opfattelse, at Danmark som part til domstolen deltager som stat og ikke som regering, og således også som part under Århuskonventionen. Under alle omstændigheder understreger konventionen jf. art. 6, 7 og 8, at parterne bærer et ansvar for at offentlig deltagelse i hhv. konkrete aktiviteter, udarbejdelsen af planer og programmer, der vedrører miljøet, samt udarbejdelsen af generelt anvendelige, juridisk bindende, normative instrumenter. Disse forpligtelser mener vi ikke, at Danmark har levet op til i forbindelse med den rådgivende udtalelse, da man hverken i forbindelse med sine to skriftlige høringssvar til domstolen, eller i forbindelse med sit mundtlige indlæg i høringsprocessen i december 2024, har sikret borgernes deltagelse. Denne undladelse er sket på trods af, at civilsamfundsaktører flere gange har efterspurgt, at der blev iværksat en høringsproces, med specifik reference til netop Århuskonventionen (se vedhæftede dokumentation).

Civilsamfundets rolle i UNFCCC-fonden 'Fund for Responding to Loss and Damage'

Danmark har siden 2024 siddet i bestyrelsen for den nye fond under UNFCCC 'Fund for responding to Loss and Damage', hvor man deler en bestyrelsespost med Finland. I den forbindelse har danske civilsamfundsorganisationer fået mulighed for at dele deres perspektiver på fondens arbejde igennem faste formøder med den danske repræsentant. Dette er en værdifuld mulighed for at udveksle relevant viden mellem stat og civilsamfund på et område, der er af stigende betydning for fattige og sårbare befolkningsgrupper over hele verden. Denne praksis kan samtidig ses som en udmøntning af netop Århuskonventionens art. 6, 7 og 8, og bidrager derfor til det samlede billede af, hvordan Danmark udmønter sine forpligtelser i konventionen.

Et centralt spørgsmål i dialogen med Danmark om fondens arbejde, har netop været inddragelsen af civilsamfundet og oprindelige folk i fonden – det, der i denne sammenhæng bl.a. vedrører fondens politik for aktive observatører. Her har det været - og er fortsat – et vigtigt spørgsmål, hvilke ikke-statslige aktører, en sådan politik bør rumme. Konkret skal fondsbestyrelsen på sit næste møde drøfte et forslag, hvor erhvervsaktører indgår som del af observatørerne. Her vil det være vigtigt, at Danmark - sammen med Finland samt andre europæiske bestyrelsesmedlemmer - udøver sin forpligtelse under Århuskonventionen til at promovere offentlig deltagelse, herunder fra civilsamfundet, jf. art. 7, stk. 3.

Globalt Fokus samler danske udviklings-, miljø- og humanitære organisationer og foreninger, der arbejder for en mere retfærdig, lige og bæredygtig verden båret af et stærkt, mangfoldigt og visionært civilsamfund.

Udenrigsminister Lars Løkke Rasmussen
Udenrigsministeriet
Asiatisk Pl. 2, 1448 København

2. december 2024

Vedr.: Danmarks deltagelse i høringer om klimaforandringer ved Den internationale domstol

Kære Udenrigsminister Lars Løkke Rasmussen

Vi er netop blevet opmærksom på at Danmark sammen med Norge, Finland, Sverige og Island deltager i høringerne ved Den internationale domstol i Haag d. 4. december i forbindelse med domstolens rådgivende udtalelse om staters forpligtelser i relation til klima.

Vi har fulgt sagen siden det blev vedtaget på FN's Generalforsamling at give Domstolen mandat til at udarbejde en rådgivende udtalelse om klimaforandringer. Vi har i forlængelse heraf henvendt os til Udenrigsministeriet og fhv. minister Dan Jørgensen (se vedlagt korrespondance), for at understrege vigtigheden af at en bred skare af interessenter, herunder civilsamfundsaktører, inddrages for at sikre at alle stemmer høres. Dette gælder i særdeleshed børn og unge, som repræsentanter for fremtidige generationer. Konkret har vi anmodet Danmark om at vedlægge den internationale ungdomsklimabevægelses håndbog som bilag til sit skriftlige bidrag, for at sikre at Domstolen ville tage deres perspektiver i betragtning.

Vores forståelse fra den tidligere korrespondance har været, at man fra dansk side netop ser bl.a. unge som afgørende aktører i at løse klimakrisen. Rent procesmæssigt har det været vores forståelse, at man af hensyn til tidsfristen ikke kunne nå at vedlægge håndbogen som bilag til det skriftlige bidrag, samt at man har afventet hvorvidt der ville komme høringer i sagen, før man planlagde videre proces i samarbejde med de andre nordiske lande.

Som civilsamfundsaktører er vi dog fortsat ikke blevet konsulteret i denne proces, og med den nært forestående høring forudser vi derfor begrænset mulighed for vores deltagelse i en konsultation i dansk eller nordisk regi. I dette lys anmoder vi om at man fra dansk side vil sikre at:

- Der gives taletid til civilsamfund og oprindelige folk i de nordiske lande forbindelse med de nordiske landes indlæg under høringerne i Haag d. 4. december
- Der refereres til udtalelser fra civilsamfund og oprindelige folk i de nordiske lande i forbindelse med de nordiske landes indlæg under høringerne i Haag d. 4. december

Globalt Fokus samler danske udviklings-, miljø- og humanitære organisationer og foreninger, der arbejder for en mere retfærdig, lige og bæredygtig verden båret af et stærkt, mangfoldigt og visionært civilsamfund.

Rysensteensgade 3 | 1564 København V | info@globaltfokus.dk | www.globaltfokus.dk

Til understøttelse af ovenstående vedlægger vi Globalt Fokus' udgivelse '**Klimakrisen er en rettighedskrise**' (oktober 2024), som understreger forpligtelserne til beskyttelse og inddragelse af sårbare grupper i klimakrisen, og bl.a. redegør for sammenhængen mellem menneskerettighedskonventionerne og FN's klimakonvention.

Desuden vedlægges følgende publikationer der redegør for rettighedsaspekter af klimakrisen for børn, unge, fremtidige generationer samt mennesker med handicap:

- **Vidensnotat: Børn og unge har talt – de voksne skal gøre mere for klimaet** (Red Barnet, november 2024)
- **Opråb inden COP29: Klimakrisen rammer mennesker med handicap hårdt** (Danske Handicaporganisationer og Mission East, november 2024)
- **A Threat to Progress: Confronting the effects of climate change on child health and well-being** (UNICEF, juli 2024)
- **Rights of persons with disabilities and climate action** (European Disability Forum, oktober 2024)
- **Youth Climate Justice Handbook - Legal Memorandum** (PISFCC, WYFJ, Edgardo Sobenes, Maria José Alarcon, Justin Rose, 2024) (som tidligere fremsendt)

Vi ser frem til at følge høringerne.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in dark ink, appearing to read "Mette M. Kristensen".

Mette Müller Kristensen
Direktør i Globalt Fokus

Støttet af:

1. CARE Danmark
2. Danske Handicaporganisationer
3. Fossilfri Fremtid
4. Mission East
5. Oxfam Danmark
6. Red Barnet
7. Ungdomsdelegat til FN på Klima & Miljø Lise Coermann Nygaard
8. Ungdomsdelegat til FN på Klima & Miljø Sigurd Seindal Krabbe

Cc:

Klima-, Energi- og Forsyningsminister Lars Aagaard
Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet
Holmens Kanal 20, 1060 København

Globalt Fokus samler danske udviklings-, miljø- og humanitære organisationer og foreninger, der arbejder for en mere retfærdig, lige og bæredygtig verden båret af et stærkt, mangfoldigt og visionært civilsamfund.

Minister for Udviklingssamarbejde og Global Klimapolitik
Dan Jørgensen
Udenrigsministeriet
Asiatisk Pl. 2, 1448 København



19. marts 2024

Vedr.: Den internationale domstols rådgivende udtalelse om klimaforandringer

Kære Minister for Udviklingssamarbejde og Global Klimapolitik Dan Jørgensen

Efter den historiske vedtagelse af resolution A/RES/77/276 ved FN's Generalforsamling om at anmode Den internationale domstol om en rådgivende udtalelse om klimaforandringer, står Danmark nu med en unik mulighed for at informere Domstolen om den danske position herom.

Som fortaler for unges deltagelse i politiske beslutningsprocesser og som medsponsor af den enstemmigt vedtagne resolution, er Danmark et foregangsland i kampen mod klimaforandringer og i at understrege den vigtige rolle, unge spiller heri.

Det er den globale ungdomsklimabevægelse *World's Youth for Climate Justice* der har igangsat initiativet for at få en rådgivende udtalelse fra Domstolen. I samarbejde med en række fremtrædende advokater på området har de udarbejdet en håndbog, der forklarer hvordan klimaretfærdighed og ungdommens rolle i at skabe en bæredygtig fremtid er centrale i denne sag, og derfor også bør være centrale i landenes bidrag.¹

Som civilsamfundsorganisationer anmoder vi derfor Danmark om, som medlem af Domstolen, at indtage en aktiv rolle i denne vigtige proces, og med bidrag der understreger staters afgørende rolle i at bidrage til planetens beskyttelse og en bæredygtig fremtid for alle.

Vi anmoder ligeledes Danmark om at vedlægge ungdomsklimabevægelsens håndbog som bilag til skriftlige bidrag, så det sikres at Domstolen tager deres perspektiver i betragtning.

Vi forventer at Danmark i processen vil efterleve sine forpligtelser i blandt andet Aarhus-konventionen til aktivt at inddrage en bred skare af interessenter, herunder civilsamfunds-aktører,

¹ <https://www.wy4cj.org/handbook>

for at sikre at alle stemmer høres. Dette gælder i særdeleshed unge, som repræsentanter for fremtidige generationer.

Vi ser frem til at støtte Danmarks konstruktive bidrag i denne proces.

Med venlig hilsen



Rasmus Stuhr Jakobsen
Forperson i Globalt Fokus

Støttet af:

1. CARE Danmark
2. Den Grønne Ungdomsbevægelse v. Wiktoria Wojciechowska og Salam El Youssef
3. DUF – Dansk Ungdoms Fællesråd
4. Fossilfri Fremtid
5. Greenpeace Danmark
6. Klimabevægelsen i Danmark
7. Oxfam Danmark
8. Sex & Samfund
9. Red Barnet
10. Ungdomsdelegat til FN på Klima & Miljø Lise Coermann Nygaard
11. Ungdomsdelegat til FN på Klima & Miljø Sigurd Seindal Krabbe

Cc:

Klima-, Energi- og Forsyningsminister Lars Aagaard
Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet
Holmens Kanal 20, 1060 København



MINISTEREN FOR
UDVIKLINGSSAMARBEJDE
OG GLOBAL KLIMAPOLITIK

2. maj 2024

Kære Rasmus Stuhr Jakobsen,

Først og fremmest mange tak for dit brev og for Globalt Fokus' samt dets samarbejdsorganisationers engagement i kampen mod klimaforandringer.

Danmark og resten af EU's medlemsstater co-sponsorerede FN's Generalforsamlings resolution A/RES/77/276 om at anmode Den Internationale Domstol (ICJ) om en vejledende udtalelse om klimaforandringer. Resolutionen blev vedtaget ved konsensus den 29. marts 2023. Udtalelsen fra ICJ er af vejledende karakter og dermed ikke retligt bindende, men kan ikke desto mindre få betydning for udviklingen af klimarettigheder og –forpligtelser på internationalt plan og derfor en vigtig sag.

Som du selv nævner, er unges inddragelse i kampen om både klimaforandringer og –retfærdighed en vigtig prioritet for Danmark. Både nuværende og kommende generationer af børn og unge kommer til at stå over for hidtil usete udfordringer forårsaget af klimaforandringer. Præcis derfor er unge afgørende aktører i at løse klimakrisen – også idet de tør tænke nyt. Så sent som i starten af marts var jeg glad for at kunne byde velkommen til Danmarks nye ungdomsdelegater, inden de drager ud for at repræsentere Danmark i FN og andre internationale fora. Det var inspirerende og givende for mig at se deres energi, motivation, og ikke mindst vilje, til at engagere sig i det internationale samarbejde – især på klimadagsordenen.

I forhold til den aktuelle sag ved ICJ kan jeg oplyse, at Danmark den 21. marts 2024 sammen med de øvrige nordiske lande indleverede et fælles skriftligt indlæg til domstolen. Indlægget er udarbejdet i tæt samarbejde med vores nordiske kollegaer.

Rasmus Stuhr Jakobsen
Forperson i Globalt Fokus

Indledningsvist i indlægget fastslås alvoren af klimaforandringer samt ICJ's unikke rolle i at tydeliggøre og klargøre forståelsen og fortolkningen af gældende ret. Overordnet er der tale om et juridisk indlæg med fokus på rammerne inden for international ret, herunder FN's rammekonvention om klimaforandringer, særligt Parisaftalen, international sædvaneret, menneskerettigheder, statsansvar mm. Idet indlægget allerede er indleveret til ICJ, har vi ikke mulighed for at vedlægge ungdomsklimabevægelsens håndbog som bilag til det fælles nordiske skriftlige indlæg.

Jeg ser frem til den videre dialog med Globalt Fokus om kampen mod klimaforandringer.

Med venlig hilsen



Dan Jørgensen